

חק לישראל – פרשת תזריע יום ה'

תורה – ויקרא פרק יג'

(יד) וּבַיּוֹם הַרְאֹת בּוֹ בֶּשֶׂר חַי יִטְמָא: (יד) וּבַיּוֹם הַרְאֹת בּוֹ בֶּשֶׂר חַי יִטְמָא: (יד) וּבַיּוֹמָא דְאַתְחֲזִי בֵּיהּ בִּסְרָא חַיָּא יְהִי מְסָאב:
 (טו) וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת הַבֶּשֶׂר הַחַי וְטִמְאוּ הַבֶּשֶׂר הַחַי טָמֵא הוּא צָרְעַת הוּא: (טו) וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת הַבֶּשֶׂר הַחַי וְטִמְאוּ הַבֶּשֶׂר הַחַי טָמֵא הוּא צָרְעַת הוּא: (טו) וְיַחְזִי כַהֲנָא יַת בִּסְרָא חַיָּא וְיִסְאַבְנִיָּהּ בִּסְרָא חַיָּא מְסָאב הוּא סְגִירוֹת הוּא:
 (טז) אוֹ כִּי יָשׁוּב הַבֶּשֶׂר הַחַי וְנִהְפֶּה לְלֶבֶן וּבָא אֶל הַכֹּהֵן: (טז) אוֹ כִּי יָשׁוּב הַבֶּשֶׂר הַחַי וְנִהְפֶּה לְלֶבֶן וּבָא אֶל הַכֹּהֵן: (טז) אוֹ אֲרִי יְתוּב בִּסְרָא חַיָּא וְיִתְהַפִּיד לְמַחְזֵר וְיִתְנִי לְנֹת כַּהֲנָא:
 (יז) וְרָאָהּ הַכֹּהֵן וְהִנֵּה נִהְפֶּה נִהְפֶּה לְלֶבֶן וְטָהַר הַכֹּהֵן אֶת הַנֶּגַע טָהוֹר הוּא: (יז) וְרָאָהּ הַכֹּהֵן וְהִנֵּה נִהְפֶּה נִהְפֶּה לְלֶבֶן וְטָהַר הַכֹּהֵן אֶת הַנֶּגַע טָהוֹר הוּא: (יז) וְיַחְזִי כַּהֲנָא וְהָא אֶתְהַפִּיד מִכְתָּשָׂא לְמַחְזֵר וְיִדְכִי כַּהֲנָא יַת מִכְתָּשָׂא דְכִי הוּא:
 (יח) וּבֶשֶׂר פִּי יִהְיֶה בּוֹ בְּעֵרֹו שְׁחִין וְנִרְפָּא: (יח) וּבֶשֶׂר פִּי יִהְיֶה בּוֹ בְּעֵרֹו שְׁחִין וְנִרְפָּא:
 (יח) וּבִסְרָא אֲרִי יְהִי בֵּיהּ בְּמִשְׁפִּיָּה שְׁחָנָא וְיִתְסִי:

רש"י

שָׁחִין אֶתְהּ רֹוֹאֵה בּוֹ מִכָּאֵן אֲמַרְו חַתָּן נֹוֹתְנִין לּוֹ כֹּל שְׂעֵת יְמֵי הַמַּשְׁתָּה לּוֹ וְלֹאֲכַטְלִיתוֹ וְלִכְסוֹתוֹ וְלִצִּיתוֹ וְכֵן צְרָגֵל נֹוֹתְנִין לּוֹ כֹּל יְמֵי הַרְגֵל:
 (טו) לְרַעַת הוּא – הַבֶּשֶׂר הַחַי. הַבֶּשֶׂר לָשׁוֹן זָכַר:
 (יח) שְׁחִין – (חֹוֹלִין ח) לָשׁוֹן חֹוֹם שְׁנַתְחַמֵּם הַבֶּשֶׂר בְּלִקְוֵי הַבָּא לּוֹ מִחַמַּת מִכָּה שְׁלֹא מִחַמַּת הַאֹוֹר: וְנִרְפָּא – הַשְׁחִין הַעֲלָה אֲרוּכָה וּבְמִקוּמוֹ הַעֲלָה נִגַע אַחֵר:

(יז) וּבַיּוֹם הַרְאֹת בּוֹ בֶּשֶׂר חַי – אִם לְמַחֵה בּוֹ מַחִיָּה הָרִי כְּצַר פִּי שֶׁהַמַּחִיָּה סִימָן טוֹמְאָה (ת"כ) אֲלֹא הָרִי שֶׁהִיא הַנֶּגַע צָרָה מִעֲשָׂרִים וְאַרְבַּעַת רִאשֵׁי אִיבִרִים שָׁחִין מִטְּמֵאִין מִשּׁוּם מַחִיָּה לְפִי שָׁחִין נִרְאֶה הַנֶּגַע כּוֹלוֹ כְּאֶחָד שְׁשׁוּפַע אֵילֶךְ וְחֹזֵר רֹאשׁ הַאֲבָר וְנִתְגַלֵּה שְׁפֹעַ ע"י שׁוֹמֵן כְּגוֹן שֶׁהַצִּירָא וְנִעֲשֶׂה רַחֵב וְנִרְאִית בּוֹ הַמַּחִיָּה לְמַדְנֵו הַכְּתוּב שְׁתַּמְאָל: וּבַיּוֹם – (מ"ק טו צְכוֹרוֹת לו) מֵה תִּלְמוּד לּוֹמֵר לְלַמֵּד יֵשׁ יוֹם שְׁאֶתְהּ רֹוֹאֵה בּוֹ וְיֵשׁ יוֹם

נביא – מלכים ב' פרק ה' יט'–כג'

(יט) וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ לְשָׁלוֹם וַיֵּלֶךְ מֵאֶתְוּ בְּבֵרֶת אֲרָץ: (יט) וְאָמַר לִיָּה אֲזִיל לְשָׁלוֹם וְאֲזִיל מְלוֹתִיָּה כְּרֹוּב אֲרַעָא:
 (כ) וַיֹּאמֶר גִּיחֲזִי נַעֲר אֱלִישֶׁעַ אִישׁ הָאֱלֹהִים הִנֵּה חָשַׁף אֶדְנִי אֶת נַעֲמָן הָאֲרַמִּי הַזֶּה מִקַּחַת מִיָּדוֹ אֶת אֲשֶׁר הִבִּיא חַי יְהוָה פִּי אִם רָצִיתִי אֲחַרְיוֹ וְלִקְחַתִּי מֵאֶתְוּ מְאֹוֶמָה: (כ) וְאָמַר גִּיחֲזִי תִּלְמִידָא דְאִלִּישֶׁעַ נְבִיא דִּיִּי הָא מִנַּע רְבוּנִי יַת נַעֲמָן אֲרַמָּאָה הָדִין מִלְּקַבְּלָא מְנִיָּה יַת דְּאִיתִי קִים הוּא יִי אֱלֹהִין אֲרַהוּט בְּתִירוּהִי וְאִסְבַּ מְנִיָּה מִדַּעַם:
 (כא) וַיִּרְדֹּף גִּיחֲזִי אַחֲרֵי נַעֲמָן וַיִּרְאֶה נַעֲמָן רֵץ אַחֲרָיו וַיִּפֹּל מֵעַל הַמְּרֻכָּבָה לְקַדְּאֶתּוֹ וַיֹּאמֶר הֲשָׁלוֹם: (כא) וְרַדְּף גִּיחֲזִי בְּתַר נַעֲמָן וְחֹזָא נַעֲמָן גְּבֵרָא רַהִיט בְּתִירוּהִי וְאַתְרַכִּין מִן רַתִּיכָא לְקַדְּמוֹתִיָּה וְאָמַר הַשָּׁלוֹם:

חק לישראל – פרשת תזריע יום ה'

(כב) וַיֹּאמֶר שְׁלֹם אֲדָנִי שְׁלַחְנִי לְאֹמֶר הִנֵּה עֲתָה זֶה בָּאוּ אֵלַי שְׁנֵי נְעָרִים מִהַר אֲפָרַיִם מִבְּנֵי הַנְּבִיאִים תִּגְּהַ נָּא לָהֶם כְּפָר כֶּסֶף וְשִׁתִּי חֲלָפוֹת בְּגָדִים: (כג) וַאֲמַר שֶׁלֶם רַבּוּנִי שֶׁלַחְנִי לְמִימַר הָא כַעַן דִּין אַתּוּ לֹוֹתֵי תְרִין עוֹלִימִין מִטּוֹרָא דְבֵית אַפְרַיִם מִתְלַמִּידֵי נְבִיאָא הַב כַּעַל לְהוֹן כְּכֹרָא דְכַסְפָּא וְתִרְוֹן אַצְטִלוֹן דְלְבוּשָׁא:

(כג) וַיֹּאמֶר נַעֲמָן הוֹאֵל קַח כְּפָרִים וַיִּפְרָץ בּוֹ וַיַּעַר כְּפָרִים כֶּסֶף בְּשֵׁנֵי חֲרָטִים וְשִׁתִּי חֲלָפוֹת בְּגָדִים וַיִּתֵּן אֶל שְׁנֵי נְעָרָיו וַיִּשְׂאוּ לְפָנָיו: (כג) וַאֲמַר נַעֲמָן שְׂרֵי סַב תִּרְתִּין כְּכֹרִין וְאַתְקִיף בֵּיה וְצַר תִּרְתִּין כְּכֹרִין דְכַסְפָּא בְתִרְוִין פְּלִדְסִין וְתִרְוִין אַצְטִלוֹן דְלְבוּשִׁין וַיְהִיב לְתִרְוִין עוֹלִימוּהִי וְנִסִּיבו קַדְמוּהִי:

רש"י

(יט) כִּזְבַּת חֲרָץ – שָׁם מִדָּה שֶׁל קֶרֶקַע, כְּמוֹ (יִשְׁעִיהוּ ה' י): לְמַדֵּי כֶרֶס, אֲרַפִּינִי טַל זַלְעִ"ז:

(כ) מִאוֹמָה – חֶסֶר אֶל"ף, לְפִי שְׁהִיתָה לְקִיחָה זֹ לְמוֹס:

(כא) וַיִּפּוֹל – תִּי יוֹנְתָן וְאַתְרַכִּין:

(כג) הוֹאֵל – הַצָּבַע שֶׁשֶׁלַחְךָ. זַשְׁנֵי חֲרָטִים – מִינֵי זַגְדִּים וְסוֹדְרִין, כְּמוֹ (שָׁם ג' כז):

הַמְטַפְחוֹת וְהַחֲרִיטִים, כִּדְ חֲזַרוּ מִנְחָס. אֲזַל יוֹנְתָן תְּרַגְס זֶה 'פְּלִדְסִין', וְאַתְ שֶׁזַּכְסַּפֵּר יִשְׁעִיהוּ תְרַגְס 'מַחֲכִיא'. וְהַפּוֹתִרִין אֹוֹמְרִין: זַשְׁנֵי חֲרִיטִים, זַשְׁנֵי כִיסִין אֲרוּכִים, פִּירְדִּי"ץ זַלְעִ"ז. אֶל שְׁנֵי נַעֲרָיו – שֶׁל נַעֲמָן. וַיִּשְׂאוּ לְפָנָיו – לְפָנָיו גַּחְזִי:

כתובים – משלי פרק כד' יט'-כג'

(יט) אֵל תִּתְחַר בְּמַרְעִים אֵל תִּקְנֵא בְרִשְׁעִים: (יט) לֹא תִתְחַסֵּם בְּבִישִׂיא וְלֹא תִטֵּן בְּרִשְׁעִיא:

(כ) כִּי לֹא תִהְיֶה אַחֲרִית לְרָע נִרְשָׁעִים יִדְעָךָ: (כ) מִטּוֹל דְלֹא הוּיָא אַחֲרִיתָא טַבָּא לְבִישִׂי וְשִׁרְגָהוֹן דְרִשְׁעִי נִדְעָךָ:

(כא) יִרְא אֶת יְהוָה בְּנִי וּמְלָךְ עִם שׁוֹנִים אֵל תִּתְעַרְב: (כא) דְחַל מִן אֱלֹהָא בְרִי וּמִן מַלְכָּא וְעִם שְׁטִי לֹא תִתְחַלֵּט:

(כב) כִּי פִתְאֵם יִקּוּם אִידֵם וּפִיד שְׁנִיָּהֶם מִי יוֹדְעָ: (כב) מִטּוֹל דְבִשְׁלִיא אַתִּי תְבַרְהוֹן וְסוֹפָא דְשִׁנְיָהוֹן מִן יִדְעָ:

(כג) גַּם אֵלֶּה לְחַכְמִים הִכָּר פָּנִים בְּמִשְׁפָּט בַּל טוֹב: (כג) אִף הִלִּין לְחַכְמִי אַמְרָנָא לְמַסַּב אַפִּי בְדִינָא לֹא שְׁפִיר:

רש"י

(יט) אֵל תִּתְחַר – לְהִיֹּת כְּמוֹתָם כְּמוֹ אִידֵךְ תִּתְחַרָה (יִרְמִיָהוּ י"ז) כִּי אַתָּה מִתְחַר' זַחֲרָז (יִרְמִיָהוּ כז):

(כא) יִרְא אֶת ה' זַנִּי וּמְלָךְ – יִרְא אֶת הַמֶּלֶךְ וּבְזַכְדָּ שֶׁלֹּא יִסְרַךְ מִיִּרְאָתָה ה' וְלַעוֹלָם יִרְאָתָה

ה' קוֹדֶמֶת עִם שׁוֹנִים אֵל תִּתְעַרַב הַאוֹמְרִים שְׁתִּי רִשְׁיוֹת יִשׁ:

(כז) וּפִיד שְׁנִיָּהֶם – שֶׁזַּכְרָ ע"ג וְשֶׁזַּכְרָ עוֹבְדִיָּה:

(כג) גַּם אֵלֶּה לְחַכְמִים – כֹּל הַדְּבָרִים שֶׁזַּעֲנִין שֶׁלְמַטָּה אֹוֹרִי לְחַכְמִים הַיּוֹשְׁבִים זַדִּין שֶׁלֹּא יִכִּירוּ פָנִים זַמְשַׁפֵּט כִּי לֹא טוֹב:

חק לישראל – פרשת תזריע יום ה'

משנה – מנחות פרק יג'

(א) הרי עלי עשרון, יביא אֶחָד. עֶשְׂרוֹנִים, יביא שְׁנַיִם. פְּרִשְׁתִּי וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה פְּרִשְׁתִּי, יביא שְׁשִׁים עֶשְׂרוֹן. הרי עלי מִנְחָה, יביא אֵיזוֹ שִׁירְצָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, יביא מִנְחַת הַסֶּלֶת שֶׁהִיא מִיחָדָת שְׁבַמְנֻחֹת:

רע"ב – (א) פירשתי – כמה עשרונים אביא, ואיני יודע כמה אמרתי: יביא ששים עשרונים – לאי בריר מהכי נדר לא איכפת [לן] דמתנה ואומר מה שפירשתי יה לנדרי והשאר יהא לנדבה. ובטפי מהכי ליכא לספוקי, לאין מנחה אחת יתירה מששים

עשרון: הרי עלי מנחה – האומר הרי עלי מנחה סתם: יביא איזו שירלכה – מחמש מנחות: מיוחדת – שנקראת מנחה סתם ואין לה שם לווי. וכל שאיר מנחות יש להם שם לווי, מנחת מחצת, מנחת מרחשת, מנחת מאפה. ואין הלכה כר' יהודה:

(ב) מִנְחָה, מִיַּן הַמִּנְחָה, יביא אֶחָד. מִנְחֹת, מִיַּן הַמִּנְחֹת, יביא שְׁתַּיִם. פְּרִשְׁתִּי וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה פְּרִשְׁתִּי, יביא חֲמִשָּׁתָן. פְּרִשְׁתִּי מִנְחָה שֶׁל עֶשְׂרוֹנִים וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה פְּרִשְׁתִּי יביא מִנְחָה שֶׁל שְׁשִׁים עֶשְׂרוֹן. רַבִּי אוֹמֵר, יביא מִנְחֹת שֶׁל עֶשְׂרוֹנִים מֵאֶחָד וְעַד שְׁשִׁים:

רע"ב – (ב) מנחה מין המנחה – האומר הרי עלי מנחה, או מין מנחה: יביא אחת – מן המנחות האמורות בפרשה: מנחות – עלי, או שאומר מין מנחות עלי, יביא שתי מנחות ממין אחד: פירשי – מיני מנחות שאביא. ואיני יודע כמה מינים הם שנדרתי להביא: מביא חמשתן – מנחת סולת, מנחת מרחשת, מנחת מחצת, מנחת מאפה תגור והיא בזה שני מינים, חלות ורקיקין: פירשתי מנחה של עשרונים – בכלי אחד, ואיני יודע כמה עשרונים קבעתי זה: יביא ששים עשרון – בטפי מהכי ליכא לספוקי. ואי בריר מהכי

נדר, לא איכפת לן דמתנה ואומר כמה שפירשתי יהא לנדבה: רבי אומר – כיון דאמר מנחה דמשמע חדא, אלמא בכלי אחד קבעה, ואם יביא ששים בכלי אחד, שמא בריר מהכי נדר והויא מנחה יתירה, דלית ליה לרבי דקביעותא דמנא מלתא היא, הלכך יביא ששים מנחות מאחת ועד ששים, חדא של עשרון אחד וחדא של שנים, וחדא של שלשה, וחדא של ארבעה, עד ששים, שנמצא מביא בין הכל אלף שמונה מאות ושלשים עשרון, דולאי חדא מנייהו נדר, ואינך נדבה. ואין הלכה כרבי:

(ג) הרי עלי עֶצִים, לֹא יִפְחוֹת מִשְׁנֵי גְזִירִין. לְבוֹנָה, לֹא יִפְחוֹת מִקְמִיז, חֲמֻשָּׁה קְמִיצִים הֵן, הָאוֹמֵר הַרִי עָלַי לְבוֹנָה, לֹא יִפְחוֹת מִקְמִיז. הַמִּתְגַּדֵּב מִנְחָה, יביא עִמָּה קְמִיז לְבוֹנָה. הַמַּעֲלֶה אֶת הַקְּמִיז בַּחוּץ, חֵיב. וְשְׁנֵי בְזִיכִין טְעוּנִין שְׁנֵי קְמִיצִים:

רע"ב – (ג) לא יפחות משני גזירין – שתי בקעיות גדולות. דמיעוט ענים שנים: המעלה את הקומץ בחוץ חייב – כרת. דהעלאתה היא. ובהאי כללל הוא נמי המעלה קומץ

צפנים דהקטרה מעלייתא היא, הלכך חשיב חמשה קומצים ותו לא, ולא חשיב להאי דהמעלה קומץ צפנים לקומץ ששית: ושני בזיכים – של לחם הפנים:

(ד) הרי עלי זָהָב, לֹא יִפְחוֹת מִדִּינָר זָהָב. כֶּסֶף, לֹא יִפְחוֹת מִדִּינָר כֶּסֶף. נַחֲשֵׁת, לֹא יִפְחוֹת מִמַּעֵה כֶּסֶף. פְּרִשְׁתִּי וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה פְּרִשְׁתִּי, הוּא מְבִיא עַד שְׁיֵאמֵר לֹא לְכָךְ נִתְבַּנְּתִי:

חק לישראל – פרשת תזריע יום ה'

מעה כסף: פירשתי – כך וכך זהב: ואיני יודע כמה פירשתי – יביא כל כך עד שידע בעלמו שמעולם לא נחווין לכל כך:

רע"ב – (7) לא יפחות מדינר זהב – והוא שיאמר מטבע של זהב. לאי לא, ללמא נסכא דלהבא קאמר, דהיינו חתיכה של זהב: נחושא לא יפחות ממעה כסף. שיביא נחושא ששזה

(ח) הרי עלי יין, לא יפחות משלשה לגין. שמון, לא יפחות מלוג. רבי אומר, שלשה לגין. פרשתי ואיני יודע מה פרשתי, יביא כיום המרבה:

המרובה – כיום טוב של חג הסוכות כשחל להיות בשבת. שאותו היום מרובה בנסכים לקרבנות של חובת היום מכל שאר ימות השנה. דהו שלשה עשר פרים וארבעה עשר כבשים וארבעה מוספים, שנים מוסף לשבת ושנים מוסף לחג, ואילים שנים ושעיר אחד. והנסכים הארבעים לכולם, מאה וארבעים לוג:

רע"ב – (ה) הרי עלי יין – לנסכים: לא יפחות משלשה לוגין – שהן פחותים שבנסכים, רביעית ההין לכבש תלתא לוגין הו. שהין שנים עשר לוגין: שמן לא יפחות מלוג – שהפחות שבמנחה, עשרון סולת, והיא טעונה לוג שמן: רבי אומר שלשה לוגין – כפחות שבמנחת נסכים, עשרון לכבש בלול ברביעית ההין שמן. ואין הלכה כרבי: כיום

(ו) הרי עלי עולה, יביא כבש. רבי אלעזר בן עזריה אומר, (או) תור או בן יונה. פרשתי מן הבקר ואיני יודע מה פרשתי, יביא פר ועגל. מן הבמה ואיני יודע מה פרשתי, יביא פר ועגל איל גדי וטלה. פרשתי ואיני יודע מה פרשתי, מוסיף עליהם תור וכן יונה:

רע"ב – (ו) הרי עלי עולה יביא כבש. ר' אלעזר בן עזריה אומר או תור או בן יונה – באתריה דתנא קמא לא היו קורים עולה סתם אלא לעולת זבחה, ופחותה שבעולת זבחה הוא כבש, הלכך יביא כבש. ובאתריה דרבי אלעזר בן עזריה היו קורים עולה סתם גם לעולת העוף, הלכך יביא תור או בן יונה. ומר כי אתריה, ומר כי אתריה: יביא פר ועגל – זכרים ולא נקבות, לעולה ליכא לספוקי אלא בזכרים. ומתניתין רבי היא

דאמר לקמן המתנדב קטן והביא גדול לא יא. אבל רבנן פליגי עליה ואמרי המתנדב קטן והביא גדול יא, דיך בכלל מרובה מועט. והלכה כחכמים: פירשתי – אחד מקרבנות זבחה: ואיני יודע מאיזה מהן פירשתי – יביא מכל מיני זבחה הזכרים גדולים וקטנים, דהיינו פר ועגל איל ושעיר וגדי ועלה: פירשתי – את המין: ואיני יודעמה פירשתי – אם מין זבחה או מין העוף:

(ז) הרי עלי תודה, ושלמים, יביא כבש. פרשתי מן הבקר ואיני יודע מה פרשתי, יביא פר ופרה עגל ועגלה. מן הבמה ואיני יודע מה פרשתי, יביא פר ופרה עגל ועגלה איל ורחל גדי וגדיה שעיר ושעירה טלה וטליה:

רע"ב – (ז) תודה ושלמים – תודה או שלמים: יביא כבש – פחות שבתודה ושלמים: יביא פר ופרה – תודה ושלמים איכא

לספוקי בזכרים ונקבות: רחל – נקבה בת שתי שנים: גדי – בן שנה מן העזים: שעיר – עז בן שתי שנים: טלה – כבש בן שנתו:

(ח) הרי עלי שור, יביא הוא ונסכיו במנה. עגל, יביא הוא ונסכיו בחמש. איל, יביא הוא ונסכיו בשתיים. כבש, יביא הוא ונסכיו בסלע. שור במנה, יביא במנה חוץ מנסכיו. עגל בחמש, יביא בחמש חוץ מנסכיו. איל בשתיים, יביא בשתיים חוץ מנסכיו. כבש בסלע, יביא בסלע חוץ מנסכיו. שור במנה והביא שנים במנה, לא יצא, אפלו זה במנה חסר דינר וזה במנה חסר

חק לישראל – פרשת תזריע יום ה'

דינר. שחור והביא לבו, לבו והביא שחור, גדול והביא קטן, לא יצא. קטן והביא גדול, יצא. רביאומר, לא יצא:

שהרי קבע שור במנה: קטן והביא גדול יצא. רבי אומר לא יצא – משום הכי תנא פלוגתא דרבי ורבנן הכא בסיפא, לפרושי דרישא לאו דברי הכל היא אלא רבי היא ולא רבנן. ואין הלכה כרבי:

רע"ב – (ח) יצא הוא ונסכיו במנה – כך נתפרש לינו בתורה שבעל פה, שהיא ערך השור עם נסכיו מנה: עגל יצא הוא ונסכיו בחמש – סלעים: אמר רבי עלי שור במנה – יציאתו במנה חוץ מנסכיו שהרי כך קבעו: שור במנה והביא שנים במנה לא יצא –

(ט) שור זה עולה, ונסתאב, אם רצה יביא בדמיו שנים. שני שורים אלו עולה, ונסתאבו, אם רצה יביא בדמיהם אחד. רבי אוסר. איל זה עולה, ונסתאב, אם רצה יביא בדמיו כפשי. כפש זה עולה ונסתאב, אם רצה יביא בדמיו איל. רבי אוסר. האומר אחד מכפשי הקדש, ואחד משורי הקדש, היו לו שנים, הגדול שבהן הקדש. שלשה, הבינוני שבהן הקדש. פרשתי ואיני יודע מזה פרשתי, או שאמר, אמר לי אבא ואיני יודע מזה, הגדול שבהן הקדש:

שבהן הקדש, לכתיב (דברים יב) מבחר דלריכס. וכי יש לו שלשה, חוששין אף לבינוני. ללא ידעין אהי מנייהו חל ההקדש, אי אגדול דהוי עין יפה, אי אבינוני דהוי עין יפה לגבי קטן, הלכך תרווייהו אסירי. מיהו לא קרב למזבח אלא חד מנייהו והיכי עביד דלשחרי חד מנייהו, ממתין לבינוני עד שיומם, ומחלל אותו אגדול, דממה נפשך, אי אבינוני חל ולא אגדול, הרי נפל בו מום וחללו. ואי אגדול חל מעיקרא, נמלא בינוני חולין מעיקרא: פירשתי – איזה מהן, ולא ידעתי איזה הוא: או שאמר לי אבא – בשעת מיתתו, אחד משורי הפרשתי להקדש ואיני יודע על איזה מהן אמר לי: הגדול שבהן הקדש – הריכא דאמר פירשתי, ליכא ספיקא דודאי הגדול פירש:

רע"ב – (ט) ונסתאב – שנפל בו מום. דבעל מום אקרי טמא, כדכתיב (ויקרא חז) ואם כל בהמה טמאה אשר לא יקריבו ממנה קרבן לה, ובעלי מומין שיפדו הכתוב מדבר, כדפרשין צפרקין דלעיל: אם ראה יצא בדמיו שנים – ולא דמי לרישא דאמרינן שור במנה והביא שנים במנה לא יצא. דהתם דאמר רבי עלי שור במנה חייב עד שיציאתו. אבל הכא בשור זה ונסתאב שאני, דכיון דאמר שור זה אקריב עולה, ונסתאב, אזל ליה נדריה, דהו לא מצי למקיימיה: רבי אוסר – לכתחלה. אבל אם הביא יצא, דכיון דאמר זה, אינו חייב באחריותו. ואין הלכה כרבי: הבינוני שבהן הקדש – אף הבינוני שבהן הקדש. דכי יש לו שנים, הגדול הקדש, שהמקדיש צעין יפה מקדיש ומסתמא הטוב

(י) הרי עלי עולה, יקריבנה במקדש. ואם הקריבה בבית חוניו, לא יצא. שאקריבנה בבית חוניו, יקריבנה במקדש. ואם הקריבה בבית חוניו, יצא. רבי שמעון אומר, אין זו עולה. הריני נזיר, יגלח במקדש. ואם גלח בבית חוניו, לא יצא. שאגלח בבית חוניו, יגלח במקדש. ואם גלח בבית חוניו, יצא. רבי שמעון אומר, אין זה נזיר. הפהנים ששמשו בבית חוניו, לא ישמשו במקדש בירושלים, ואין צריך לומר לדרב אחר, שנאמר (מלכים ב כג), אף לא יעלו בהני הבמות אל מזבח יי בירושלים כי אם אכלו מצות בתוך אחיהם, הרי הם כבעלי מומין, חולקין ואוכלין, אבל לא מקריבין:

חק לישראל – פרשת תזריע יום ה'

מי שאמר הרי עלי עולה והקריבה שם לא ילא ידי נדרו: שאקריבנה בבית חוננו – נעשה כאומר הרי עלי עולה על מנת שאהרגנה ולא אתחייב באחריותה, הלכך אם הקריבה בבית חוננו ילא ידי נדרו אבל חייב כרת משום שוחט בחוץ, שהרי קרא עליה שם עולה: רבי שמעון אומר אין זו עולה – והרי הוא חולין גמורים. שאין שם הקדש חל עליה כלל כשאמר שאקריבנה בבית חוננו. ואין הלכה כרבי שמעון: ואם גלח בבית חוננו לא ילא – אלא יחזור ויגלח במקדש בירושלים ושם יביא קרבנותיו: שאגלח בבית חוננו אם גלח בבית חוננו. ילא – דהאי גברא שנדר בנייר כדי שיגלח בבית חוננו, לזעורי נפשיה נחווין, ומפני שהיה קרוב לבית חוננו ורחוק מארץ ישראל אמר אי סגי בבית חוננו טרחנא, טפי לא מצינא לאכטעורי, ולא חל שם נזירות עליו, אבל נעשה כמי שנסבע שלא לשחות יין עד זמן פלוני: רבי שמעון אומר – אינו נזיר כלל ומוחר לשחות יין. ואין הלכה כרבי שמעון: ואין צריך לומר לדבר אחר – אם שמשו לעבודה זרה שלא ישמשו עוד בירושלים: והרי הן כבעלי מומין – שחולקים ואוכלים בקדשים:

רע"ב – (ו) בבית חוננו – בית המקדש שבנה חוננו בנו של שמעון הצדיק באלכסנדריא של מצרים. שכשמת שמעון הצדיק אמר להם, חוננו בני ישמש תחתי, מפני שהיה בקי ורגיל בעבודה יותר משמעתי אחיו. ולא קבל עליו חוננו להיות כהן גדול לפי שהיה שמעי אחיו גדול ממנו שתי שנים ומחלה. ונתמנה שמעי כהן גדול תחת אביו. לימים נתקנא חוננו בשמעתי אחיו, אמר לו בא ואלמדך סדר עבודה, הלבישו כתונת בד דקה שלובשות הנשים על בשרן ועליה אזור כר קטן והעמידו אצל המזבח, ילא ואמר לאחיו הכהנים ראו מה נדר זה וקיים לאהובתו, אותו היום שאתמנה לכהן גדול, אלבש כתונת שליכי וחגור באזור שליכי. בקשו אחיו הכהנים להרוג. סח להם כל המאורע. בקשו להרוג את חוננו. רץ מפניהם לבית המלך, ועדיין כל הרואה אותו אומר זה הוא, הלך לו באלכסנדריא של מצרים שהיו זה רבבות מישראל, ועשה שם מקדש ובה מזבח והעלה עליו לשם ה'. ועל אותו מזבח נתנבא ישעיה (י"ט) ציוס ההוא יהיה מזבח לה' בתוך ארץ מצרים. ועמד הבית ההוא קרוב למאחזים שנה ונקרא בית חוננו על שמו. והכל מודים שהקרבנות שהיו קרבים שם אינן קרבו. לפיכך

(יא) נֶאֱמַר בְּעוֹלֹת הַבְּהֵמָה אִשָּׁה רִיחַ נִיחוּחַ, (ובְּעוֹלֹת הָעוֹף אִשָּׁה רִיחַ נִיחוּחַ), וּבַמִּנְחָה אִשָּׁה רִיחַ נִיחוּחַ, לְלֵמַד, שְׁאֶחָד הַמִּרְבָּה וְאֶחָד הַמִּמְעִיט, וּבְלִבָּד שִׁיבּוּן אֲדָם אֶת דִּיעָתוֹ לְשָׁמַיִם:

גמרא – מנחות דף ק" ע"א

אמר ר' זירא מאי קראה מתוקה שנת העובד אם מעט ואם הרבה יאכל רב אדא בר אהבה אמר מהכא ברבות הטובה רבו אוכליה ומה כשרון לבעליו: תניא אמר רבי שמעון בן עזאי בוא וראה מה כתיב בפרשת קרבנות שלא נאמר בהן לא אל ולא אלהים אלא ה' שלא ליתן פתחון פה לבעל דין לחלוק ונאמר בשור הגס אשה ריח ניחוח ובעוף הדק אשה ריח ניחוח ובמנחה אשה ריח ניחוח לומר לך אחד המרבה ואחד הממעט ובלבד שיכוין את לבו לשמים ושמא תאמר לאכילה הוא צריך ת"ל אם ארעב לא אומר לך כי לי תבל ומלואה ונאמר כי לי כל חיתו יער בהמות בהררי

חק לישראל – פרשת תזריע יום ה'

אלף ידעתי כל עוף הרים וזיז שדי עמדי האוכל בשר אבירים ודם עתודים אשתה לא אמרתי אליכם זבחו כדי שתאמר אעשה רצונו ויעשה רצוני לא לרצוני אתם זובחים אלא לרצונכם אתם זובחים שנאמר לרצונכם תזבחהו דבר אחר לרצונכם תזבחהו לרצונכם זבחו לדעתכם זבחו כדבעא מיניה שמואל מרב הונא מנין למתעסק בקדשים שהוא פסול שנאמר ושחט את בן הבקר שתהא שחיטה לשם בן בקר אמר לו זו בדינינו הוא לעכב מנין ת"ל לרצונכם תזבחהו לדעתכם זבחו:

רש"י על הגמרא

להקריב לו קרבן ויעשה רצוני לפי שהוא לריק לכך ואשחדנו: לא לרצוני אתם זובחים – כלומר לא להנאותי שאיני רואה להטריח אתכם לעשות על כרחכם: לרצונכם – ללורך עצמכם לקיים מצוותי שתהא כפרה לכם בכך: לרצונכם זבחו – שתהא כוונתכם לשחוט פרט למתעסק בסכין לחתוך דבר אחר ושחט בהמת קדשים שפסולה: מנין למתעסק – בדבר אחר ושחט בהמת קדשים שהוא פסול: זו בדינינו הוא – דמורה לכיון דעתו: לרצונכם תזבחהו – שנה עליו הכתוב לעכב:

שנת העובד – עבודת קרבנות ומציאו למזבח מתוקה שנתו שהוא ישן ולא ירא: אם מעט ואם הרבה יאכל – מתן שכרו: זבחות הטובה – קרבנות: רצו אוכליה – כהנים: ומה כשרון לזבולו – להקדוש ברוך הוא כי אם ראות עיניו שזה מתכוין לטובה: לזבול הדיון – לחומרים רשויות הרבה הן והדבר מוכיח שזה ששמו כך ליום להקריב לו מנחה וזהו ששמו כך ליום להקריב לו פרים וזה אילים לכך נאמר זבולם ריח ניחוח לה': אחד המרבה – להציא קרבנות: כדי שתאמר אעשה רצונו –

זוהר – תזריע דף ג' ע"א

בגוונא דא פתיב, פי תבאו אל ארץ פנעו וגו', ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם. וכי אגר טב הוא, דישתכח באינון דזבאן למיעל בארעא. אלא הא אוקמוה לאשפחא מטמונין דאטמרין בביתיהו, ולא הנאה לון לישראל: אבל תא חזי, זבאין אינון ישראל, דאינון מתדבקן ביה בקודשא בריה הוא, וקודשא בריה הוא רחים להו, דכתיב, (מלאכי א) אהבתי אתכם אמר יי'. ומגו רחימותא דיליה, אעיל להו לארעא קדישא, לאשראה שכינתיה ביניהו, ולמהווי דיגריה עמהון, וישראל דישתפחון קדישין על כל בני עלמא:

תא חזי, פתיב (שמות לח) וכל הנשים אשר נשא לבן וגו'. בשעתא דהו עבדין עבידתא, הו אמרי, דא למקדשא. דא למשכנא. דא לפרוכתא. וכן כל אינון אומנין בגין דישרי קדושה על ידיהו, ואתקדש ההוא עבידתא. וכד סליק לאתריה, בקדושה סליק:

בגוונא דא מאן דעביד עבידתא לעבודה זרה, או לסטרא אחרא, דלא קדישא. ביון דאדפר ליה על ההוא עבידתא, הא רוח מסאבא שריא עלוי,

חק לישראל – פרשת תזריע יום ה'

וכד סליק עבידתא, במסאבא סליק. כנענים פלחי לעבודה זרה אינהו, ומתדבקו בלהו כחדא ברוח מסאבא בעבודה זרה, והווי בניין בניין לפרצופייהו (ס"א לטנופייהו) ולגעווליייהו לסטר מסאבא לעבודה זרה, וכד שראן למבני, הווי אמרי מלה, וכיון דאתדבר בפומייהו, סליק עליה רוח מסאבא. כד אסתליק עבידתא, ברוח מסאבא אסתליק:

כיון דעאלו ישראל לארעא, בעא קודשא בריה הוא לדכאח לון, ולקדשא לון ארעא, ולאפנאה אתר לשכינתא דלא תשרי שכינתא גו מסאבא. ועל דא בההוא נגע צרעת, הווי סתרי בניין דאעין ואבניו דאתעבידו במסאבא: תא חזי, אי עובדא דא הוה לאשכחא מטמונין בלחודוי, יהדרון אבניו לבתר כמה דאינון לאתרייהו, ועפרא לאתריה. אבל קרא כתיב, וחלעו את האבנים. וכתיב ועפר אחר יקח. בגין דיתעבר רוח מסאבא, ויתפני ויתקדש השתא כמלקדמיו, וישתכחו ישראל בקדושה, ובדיורא קדישא, למשרי בנייהו שכינתא:

ועל דא מאן דבני בנין כד שארי למבני, בעי לאדכרא בפומיה, דהא לפולחנא דקודשא בריה הוא הוא בני. בגין דכתיב, (ירמיה כב) הוי בונה ביתו בלא צדק וגו', וכדין סייעתא דשמאי שארי עלוי, וקודשא בריה הוא זמין עליה קדושתא, וקארי עליה שלום, הדא הוא דכתיב, (איוב ה) וידעת כי שלום אהלך וגו':

הלכה – הרמב"ם הלכות מעשה קרבנות פרק ד'

(ד) כל דבר שאינו קרב אלא ביום כגון הקומץ והלבונה והקטרת ומנחות הנשרפות מותר להקריבן עם מבוא השמש והם מתאכלין והולכין כל הלילה כאיברי עולה:
 (ה) הנסכים הבאים עם הזבח אין קריבין אלא ביום שנאמר ולנסכיכם ולשלמיכם מקיש נסכים לשלמים מה שלמים ביום אף נסכים ביום אבל הנסכים הבאים בפני עצמן מתקדשין בלילה וקריבין בלילה לפיכך אם נזדמנו לו נסכים הבאין בפני עצמן מקדישן ומקריבין בלילה ועלות השחר פוסלת בהן כאיברי העולות:
 (ו) כל היום כשר לסמיכה ולשחיטה ולמליקה להקטר להגשה ולהזייה ולתנופה ולקמיצה ולקרבת המוספין וכל הלילה כשר להקטיר אימורין ואיברים זה הכלל דבר שמצותו ביום כשר כל היום ודבר שמצותו בלילה כשר כל הלילה ואף על פי כן זריזין מקדימין למצות:

לע"נ

זאב חיים בן שרה, משה דוד בן סוזנה מלכה, גד גבריא אל בן סוזן, סוזנה מלכה בת שמחה, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.